Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП өлөөннөөҕү райкомун уонна үлэһиттэр депутаттарын ороҥуоннаах советын органа

Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 11 сыла
№ 93 (1066)
Сэтинньи
22
күнэ
СЭРЭДЭ
1967 сыл
Сыаната 1 харчы

ПЯТИЛЕТКАНЫ—БОЛДЬОҔУН ИННИНЭ

Москваҕа партийнай, советскай, профсоюзнай, комсомольскай тэрилтэлэр активтарын уонна столица үлэһиттэрин представителлэрин мунньахтарыгар социалистическай эбэһээтэлистибэ ылыннылар. Мунньахха ССКП КК Политбюротун чилиэнигэр кандидат, ССКП Москва куораттаах комитетын бастакы секретара

Москва олохтоохторун эбэһээтэлистибэлэрэ

В.В. Гришин дакылаат оҥордо.

Москва олохтоохторо промышленнай бородууксуйа оҥорон таһаарыытыгар, тутармонтажтыыр уонна көрдүүрбырайыактыыр үлэлэргэ, тимир суолунан уонна автомашинанан таһаҕаһы таһыыга пятилетканы 1970 сыл сэтиннньи 7 күнүгэр толороргo быһаарыннылар. Маны таһынан 1968 сыллаах былааннаах соруктары болдьоҕун иннинэ толороргo соруктаннылар.

ССТА.

★

Москва. 1967 сыл сэтиннньий 2 күнүгэр Кремльгэ үөрүүлээх быһыыга-майгыга аһыллыбыт В. И. Ленин памятнига.

ССТА фотохрониката.

★

ЛЮБИТЕЛЬСКЭЙ БУЛТААҺЫНЫ КӘҢӘТИЭҔИҢ

„Эйик“ колхоз любитель булчуттара бултсезона саҕаланыытыгар, Ийэ дойдуларын валютатын хаҥатыыга бэйэлэрин сэмэй кылааттарын киллэрсэр туһугар сорук ылынан көхтөөх бултааһыҥҥа туруммуттара. Киниэлэртэн сорохторо билиҥҥи туругунан балачча ситиһиилэнэн эрэллэр. Любитель булчуттар Боеков Х.С. 20 кырынааһы, 6 кииһи, Иванов В.П. 60 кырынааһы, 1 кииһи, оттон кырдьаҕас, пенсионер любитель булчуттар Андреев П.Н. 18 кырынааһы, Семенов П.Н. 16 кырынааһы бултааннар атыттартан бастакынан иһэллэр. Ити—любитель булчуттар үчүгэй саҕалааһыннара. Колхоз любитель булчуттара өссө өлгөмнүк бултуулларыгар баҕарабыт. Эйиктэр үтүө холобурдарын өйөөн, ороҥуоннаах любительскай бултааһыны кәҥәтэр соругу ылыныаҕыҥ!

Биһиги корр.

Репортаж

Дьоллоох оҕо саас ырыата-тойуга өссө дьиэрэйдин!

Оҕо комбината тэриллибитэ биир сыл буолла. Итиннэ барыта отделение рабочайдарын уонна сулууспалаахтарын 77 оҕолоро государство толору хааччыйыытыгар туох да ыһыалҕата суох күн ыаһаҕын атааараллар. Комбинат дьиэ ып-ыраас, сып-сырдык, ип-ичигэс. Дьааһыла иитиллээччиларэ сарсыарда 9-тан киэһэ 9 чааска диэри, оттон детсад оҕолоро төгүрүк суукка устата көрүллэллэр. Өрөбүлэриигэр дьиэлэриигэр хонон, ийэ-аҕа ахтылҕанын таһааараллар, сүрэҕи-быары сылаанныыталлар.

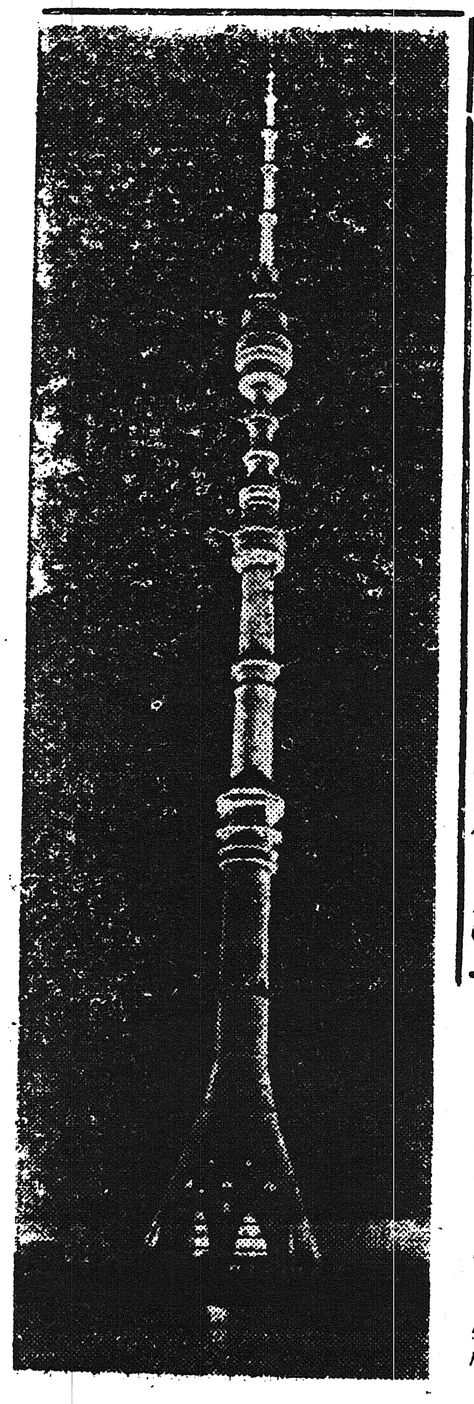

Дьэ, бу буолар партия, правительство оҕо туһугар аҕалыы кыһамньыта. Оҕо комбината үлэһиттэриэн толору хааччыллыбыт. Киниэлэртэн М. Типянова, Т. Соломонова, о.д.а. коллектив бүттүүнүн ытыктабылынан туһаныахтарын туһаналлар...

Манна киирдэххэ оҕо аймах саҥата хатан чуораанныы чугдаарар.

Баар буоллун,
Өрүү күммүт!
Баар буолуум,
Өрүү мин!

Буолумуна даҕаны, ити сүүрэн моторуһар уолчааннар, килбиктик көрөн сэрбэллэн турар кыракый кыысчааннар коммунизмы тутуохтара турдаҕа.

Оо, олохпут түргэнник да сайдар. Биһиги эбэлэрбит, эһэлэрбит атом, космос үйэтигэр олоруохпут диэн санаабыттара буолуо дуо? Оттон киниэлэр сиэнэрэ коммунизмҥа олоруохтара...

Ити бириэмэҕэ үрдүкү группа оҕолорун иитээччитэ Мария Петрова эһиил оскуолаҕа үөрэниэхтээх оҕолору мунньан бэлэмнэнии занятиены ыытар. Били оонньоон-көрүлээн омуннура сылдьыбыт кырачааннар дьоһумсуйа түһэллэр, бүгүн-сарсын оскуолаҕа киириэх айылаах сирэйдэрэ-харахтара турбута сүр. Оттон кыралар группаларын иитээччитэ Антонина Христофорова оҕолоругар саҥа ырыа тылын үөрэтэр. Ити курдук барыта утуу-субуу чуолкайдык, бэрэдэктээхтик толоруллар. Аны илии суунуута, аһылыкка остуоллары-устууллары бэлэмнээһин... Сип-сап курдук аһаан-сиэн бүтэн баран, бары хуорунан: „Па-си-ба“ диэн чаҕааараллар. Дьэ ити кэнниттэн көр-нар эмиэ өссө сытайар.

Дьоллоох оҕо саас ырыата-тойуга өссө күүскэ дьиэрэйдин!

Х. ВАСИЛЬЕВ,
Харыйалаах.

Москва. Биһиги дойдубут юбилейын иннинэ Останкинскайдаах телевизионнай киин бастакы уочаратын тутар туһунан актаҕа государственнай комиссия илии баттаата. ССРС Министрдэрин Советын уураах ынан кини „Октябрь 50 сыла“ диэн аатталыаҕа.

Тутаччылар телецентр маҥнайгы 4 аппаратын студийнай блоктарын үлэҕэ киллэрдилэр.

Снимокка: 537 метрэ үрдүктээх Бүтүн Союзтаах „Октябрь 50 сыла“ диэн телевизионнай башня көстөр.

АЛЫН БЭЧЭЭТИ КӨРҮҮ

ССКП райкомун бюрота алын бэчээт үлэтин туһунан, ССКП XXIII съезда туруорбут соруктарын толорууга кини оруолун үрдэтэр уонна Советскай былаас 50 сыла туолуутун достойнайдык көрсөр иннитэн 1966—67 сылларга ороҥуоннаах эркин хаһыаттарын үлэлэрин көрүүнү ыыппыта.

Конкурска ороҥуон барыта маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэрин органнара—эркин хаһыаттара кыттыахтаахтара. Ороҥуон киининээҕи сорох маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр эркин хаһыаттарын конкурсуҥар активнайдык кытыннылар. Оттон тыа нэһилиэктэриттэн эркин хаһыаттар эркин хаһыаттарын көрүү конкурсуҥар үксүлэрэ ситэ кыттыбатылар. Хас эмэ төгүлүн суругунан да, тылынан да кэпсэтии баарын үрдүнэн Ээйиктээҕи маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ (секретар Семенов П.Н.), хаһыат биир да нүөмэрин ыыппата. Харыйалаахтаах маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ (секретарь Сергеев Д.П.) хаһыатын быраахынньыктартан - быраахынньыкка таһааран 9 эрэ нүөмэри таһаарбыт. Оттон Дьэлиҥдэ отделениетынааҕы маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ (секретарь Семенов А.А.) конкурска үчүгэйдик кыттан иһэн, кэлин хаһыатын биир да нүөмэрин жюрига ыыппата. Совхоз киин аппаратын маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэтэ (секретарь Николаев Н. И.) баарасуоҕа 3-4 нүөмэри эрэ таһаарбыт. Манна хаһыаттарын хас нүөмэрэ тахсыбытын да чуолкайдык билбэттэр. Октябрь 50 сыла туолар юбилейдаах быраахынньыгар анаммыт нүөмэрдэрэ чыыһылата да, нүөмэрэ да суох таһаарыллыбыт. Райпо маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэтин хаһыата (секретарь Брейтман Н.Ф.) 5 эрэ төгүл таһаарыллыбыт, хаһыат хас ый аайы таһаарыллара ситиһиллибэтэх.

Онон хаһыат конкурсун усулуобуйатыгар, атын хаһыаттарга холоотоххо райсовет иһиннээҕи маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ (секретарь Скрябин В.И., редактор э.б.т. Тюнгюрядов В.А.) эркинин хаһыата „Заря“ балайда үчүгэй оформлениелаах, тыла-өһө чочуллубут, матырыйааллара үчүгэйдэр.

Итинэн конкурс жюрита Улуу Октябрь 50 сыла туолар улуу дататыгар аналлаах истиэнэ хаһыаттарын конкурсуҥар киирбит хаһыаттары көрөн баран, усулуобуйа сүрүн көрдөрүүлэрин биир да хаһыат толорботоҕунан, маҥнайгы уонна иккис миэстэлэри жюри кимиэхэ да биэрбэккэ быһаарда.

Мантан көстөрүнэн маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр, киниэлэр секретардара алын бэчээт үлэтигэр суолта биэрбэттэрин эбэтэр бэчээти ситэ сыаналаабаттарын көрдөрдүлэр. Истиэнэ хаһыата—коллективтаах үлэтин сиэркилэтэ буолуохтааҕын умнубуттар. Итиэри этэн туран, маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр иннилэригэр алын бэчээт үлэтин сөргүтэргэ маннык соруктар туралларын.

Маҥнайгытынан, хаһыат кэмигэр ый аайы таһаарыллара, коллектив олоҕун үлэтин тиһигин быспакка сырдатыы, хонтуруоллаах буолуохтаахтар.

Иккиһинэн, хаһыат партия, правительство таһаарар уураахтарын быһаччы олохтоох киллэриигэ көмөтө, Советскай былаас иккис 50 сылыгар үктэнэн баран пятилетканы болдьоҕун иннинэ толороргo туһуламмыт социалистическайдыы куоталаһыылары пропагандалааһыҥҥа, олор хаамыыларын системэлээхтик сырдатыы.

Үсүһүнэн, хаһыат бастыҥ опыты, саҥаны тутатына иилэ хабан ылан пропагандалааһына, маассаҕа өйдөтүүтэ.

Тиһэххэ хаһыат бэйэтин страницаларыгар таһаарар критическэй матырыйаалларга сыалларын ситиһиилэрин хонтуруоллаах, редколлегия үлэтигэр активы киэҥник түмэ тардыы буолуохтаах.

Биллэн турар, ити соруктары толороргo партийнай тэрилтэлэр маассаны түмэ тардыахтаахтар, киниэхэ тирэҕириэхтээхтэр.

Н. ВИНОКУРОВ,

Харыйалаах отделениетын биир күнэ

1. АНЫГЫ БӨҺҮӨЛЭК

Харыйалаах. Бу соҕотох тыл әмиэ бәйәтә туспа историялаах әбәәт. Биһиги оройуоммут саҥа тәриллән сардаҥалаах саҥа олох саҕаланарын саҕана, түҥ ойууру быыһынан сүүрдәр үрүйәләр икки ардыларынааҕы кирбиигә кубалар түһән үөрдүһәлләринии, балаккалар бииртән-биир кәчигирәспиттәрә. „Улуу Ленин доҕоро Киров аатынан колхозпут киинә манна тутуһуллар үһү, ол туһунан мунньахха бәрәстәәтәл Владимир Саввич Николаев иннҥә диәтә“ диэн әмиэ да сөхпүт, әмиэ да сәҥәәрбит, биһирәәбит быһыынан колхозтаахтар тыл бырахсан кәпсәгәлләрә. Колхознай тутул диэн туҕун-ханныгын диринҥник билбәтәлләр да, ол колхозтаахтар интәриәстәрин иһин турар буолуохтааҕын бигәтик итәҕәйәлләрә, бу олоҕу тутууга активнай кыттыыны ылыахтаахтарын бәркә өйдүүллә-рә. Бөһүөләк саҥа тутуллан әрдәҕинә Аҕа дойду Улуу сәриитә саҕаламмыта. Үүнүү-сайдыы суолугар үктәммит колхозтаахтар санааларын ханнык да ыарахаттар булгуруппатахтара. Колхоз сылтан-сылын аайы Ийә дойдуга өлгөм түүлааҕи биэрбитә, колхозтаахтар кыахтарынан фроҥҥа араас көмөҥү оҥороллоро. Сәрии бүтәрин сәргә колхознай тутул сүһүөҕәр туран, бөҕөргөөн испитә. Хоту дойдуга Октябрь үүннәрбит кәрә кәскилләах араскыта буолан бөдөҥсүйән „Коммунизм“ аатынан миллионер колхоз буола үүммүтә.

Оттон билигин ол колхоз—совхоз Харыйалаахтааҕы отделениета. Урукку колхозтаахтар совхоз рабочайдара буоллулар. Кинилләр олорор бөһүөләктәрә аныгылыы көрүҥнәах, ис киирбәх үгүс тутуулардаах дәриәбинә.

□

2. САЛАЙААЧЧЫ КӘПСИИР

Семен Николаевич тәрәәбүт-үөскәәбит Өлөөнә сайдарыгар әдәр саахын әрчимин, туох баар билиитин дьоҕурун, талаанын анаата. Оттон бәйәтә биргә үөскәәбит үөләәннәәхтәрә, әдәр ыччаттар туохха дьоҕурдаахтарын, кыахтаахтарын, ким хайдах үләлиирин ааҕа биләр. Биһиги кинилиин ирә-хоро кәпсәтәбит.

—Быйыл таба иитиитигәр үгүс күчүмәҕәйдәри көрүстүбүт. Ааспыт сылга сүтүк әлбәх әтә. Оттон быйыл таба туһата суох өлүүтә-сүтүүтә таһаарылыына. Атын салаа үләләргә киэҥ туттар бастыҥ инструменынан тутта туран, дәлби тәбии, сиҥнии уонна уокка сиәтии, дәлби түһүү, чаҕылганнга әбәтәр электричествоҕа оҕустарыы, үлүйүү уонна атын да түбәлтәләргә, кинилләр ханна буолбуттарыттан тутулуга суох страхование үбә төлөнөр. Оттон страховкаламмыт киһи оһолтон-дәҥтән өллөҕүнә, страховкаламмыт суумата кини ыларга анаабыт киһитигәр бәриллә р.

Страховой усунуостар кыралар, онон хас биирдии үләһит оһолтон-дәҥтән страхование дуогабарын түһәрсәр кыахтаах. Страховкаламмыт үләһит идәтиттән уонна ханна үләлиириттән (производство көрүҥүттән) көрөн, страховкаламмыт сууматын хас биирдии 100 солкуобайын ахсын сыллата 25 харчыттан 1 солкуобай 20 харчыга диәри усунуоһу төлүүр. Холобур, биир тыһыынча солкуобай суумаҕа страхование түһәрсиллибит буоллаҕына промышленность уонна тыа хаһаайыстыбатын рабочайдара, колхозтаахтар, байыаннай әбәәһинәстәәхтәр усунуостарын 5 солкуобайы төлүүлләр, оттон сулууспалаахтар, әмп үләһиттәрә, о.д.а. усунуостара 2 солкуобай 50 харчы. Итинтән ураты идәлләах дьоннор үрдәтиллибит усунуоһу төлүүлләр. Холобур, шофердар, шахтердар, үрдүккә ыттан үләлләччиләр.

Страховкаланааччы усунуоһун страхование дуогабарын түһәрсәригәр төлүүр. Онуоха 3 сылга страховкаланнахха 5, 4 сылга—10, 5 сылга—15 бырыһыаннарынан усунуоһу килләрии чәпчәтилләр.

Оһоллонуу-дәҥнәнии түбәлтәләригәр оройуоннааҕы госстрах инспекцията 1967 сылга маннык гражданнарга страховой суумалары төлөөтө; Харитонов А.К.—300 солкуобайы, Миннадиев М.М.—1200 солкуобайы, Николаев А.К.—100 солкуобайы, Сергеева Ф.А.—75 солкуобайы.

Страховкаланыы уонна дуогабардаһыы усулуобуйаларын кытта госстрах инспекциятыгар әбәтәр агеныттан сиһилии билсиэххә сөп.

Е. ЕЛАЕВА,
госстрах оройуоннааҕы инспекциятын начальника.

3. БАСТЫҤ ТАБАҺЫТ

Кулуупка киирәбит. Биһиги көрдөрөн агитацияны бииртән биири көрөбүт. Бу олороллор үлә ветераннара. Көрөбүт Х.И. Матвеев портретын. Сүрәх дириҥ ытык-табыл иәйиитинән туолар. Бу туран санаан кәләбит: „Христофор Иннокентьевич табаһыт дьиппиэн идәтин мындырын ааҕа биләр. Кини билигин ССКП уобаластааҕы комитетын чилиәнигәр кандидат. Бу сәмәй табаһыт дьоһуннаах олоҕун үтүөкән түмүгә, кини итини хайдах ситистә.

Х.И. Матвеев бәйәтин билиитин наука бастыҥ опытын ситиһииләринән дьаныардаахтык үрдәтәр, коллективын хас биирдии үләһитин кытта сүбәләһәр. Кәләр үләни ымпыгар-чымпыгар тиийә былаанныыр. Бу барыта кини ситиһиитин сүрүн төрүтә. Х.И. Матвеев үләтин опытыгар оройуон табаһыттара әрә буолбакка республика бостууктара әмиэ үөрәнәлләр.

Биһиги корр.

□

4. АТЫЫ-ТУТУУ ДӘЛӘГӘЙ

Бүгүн маҕаһыыҥҥа үгүс киһи сырытта. Продавец Христофоров Н.П. бу маҕаһыыҥҥа үләлиәҕиттән атыылаһааччылар наадыйыыларын толорор туһугар кыһанар. Ити бүгүн табаһыттарга анаан араас аһыүөлү, таҥаһы-сабы тыырсан таһааран атыылаата. Онно: ковер, истәах куртка, оҕо, дьахтар шерстяной араас таҥастара, хаатыҥкатыгар тиийә атыыланнылар. Киэһәтигәр Николай Прокопьевич биллә рдик сылайбыта, ол әрәәри кини атыылаһааччылар наадыйыыларын толорбутуттан астыныы үөрүүтә әмиэ биллә р. Үөрүмүнә даҕаны, бүгүн 5 тыһыынча солкуобайдааҕы атыылаата. Атыы-әргиэн мәлдьи да буолбатар, кәмиттән-кәмигәр итинник барарыгар нәһилиәнньә олус баҕарар.

Биһиги корр.

□

5. КЫРДЬЫБАТ СҮРЭХТЭӘХ КИҺИ

Биһиги А.С. Константиновтыын истиҥник сәһәргәһәбит. Бу үтүөкән олохтоох, амарах сүрэхтәах ытык кырдьаҕаһы Өлөөҥҥө билбәт киһи аҕыйах.

—Билигин ыстаадабар тахсаары олоробун. Тыа сирин да ахтабын уонна тәһийбәппин даҕаны,—диидии Александр Степанович мичәәрдәән кәбиһәр. Кини бәрт кыра сааһыттан ыла таба көрүүтүгәр буста-хатта. Эдәр табаһыттар киниттән сүбәләтәлләр, үөрәнәлләр.

—Хаһан баҕарар быһыллыбыт маршруту халбаннаабакка тутуһар үчүгәй. Биһиги дьыл-күн хайдаҕыттан көрөн мәччитәбит,—кини салгыы сәһәргиир.

Бу муос туйахтаах буур табалар таба тираммәт холоруктаах буурҕалаах хоту сир хоһуун киһитин барамат-хороммот кәпсәлә бостуук мындыр үләтин уйгубыйаҥ үллүктәах суолларынан хаамтарар. Оттон бәйәтә сылайбакка-әләйбәккә олохпут өссө чәлгийә сайдарын туһугар үләлиир.

Оһолтон - дәҥтән страховкаланыы туһунан

Биһиги дойдубутугар үләһит киһиәхә бары усулуобуйа барыта тәриллә р. Ол курдук үләһит оһолго түбәстәҕинә государство киниәхә көмөҥү оҥорор. Араас дәҥ тахсыан сөп. Ардыгар сәрәҕә суох, дьалаҕай быһыыттан, ардыгар алҕастан улахан оһол тахсар.

Дьә ол иһин үләһит киһи государственнай страхование дуогабарын түһәрсәр. Оһоллонноҕуна үләһит киһиәхә төһө улаханнык әҕәйбититтән көрөн страхование суумата төлөнөр. Ол иннититтән бириәмәтигәр страховкаланыахха наада. Бәйәләрин көҥүлөттүләринән страховкаланар гражданнар дуогабары 16 саастарыттан 70 диәри, биир сылтан биәс сылга болдьохтоон түһәрсиэхтәрин сөп.

Онуоха страховкаламмыт киһиәхә дуогабарын быһыытынан госстрах инспекцията страховкаламмыт сууматын харчытын төлүүр. Өскөтүн үләлиир дьоҕурун букатыннаахтык сүтәрдәҕинә, массыынаҕа үләлии туран, эстәр сәбиэн әбәтәр

Кылгастык

Кәнники бириәмәҕә Солоҕоон сельскәй кулуубун үләтин арыый да сәргәхситтә. Ол курдук Улуу Октябрь 50 сыла туолар бырааһынныыгар кулуун ордук үчүгәйдик киәргәтилиннә. Коммунистическай партияны, советскай правительствоны айхаллыыр плакаттар, лозуннар, колхоз биәс сыллаах былаанын көрдөрөр диаграммалар, Эәйик начальнай оскуолатын үөрәнәччиләрә Улуу Октябрьга анаан оҥорбут үләләрин быыстанката, хас да темаларга монтаажтар оҥоһуллубуттар. Сотору-сотуҕа кулуун уус-уран коллектива Н. Якутскай „Төлкө“ романыттан быһа тардан пьеса туруорбутун әмиэ нәһилиәнньә уһаханнык кәрәхсиитә.

Ити курдук нәһилиәккә культурнай-сырдаҥнар үлэлэтиллиэ, кулуун үләтин туһугар эрдэ.

С. ХРИСТОФОРОВ.
Эәйик.

ЛЕНИНСКӘЙ КОМСОМОЛ БИРИЭМИЙӘТИН ЛАУРЕАТТАРА

1967 сыл Ленинскәй комсомол бириәмийәтин лауреаттара (үөһәттән аллара): Греция композитора Микис ТЕОДОРАКИС—әдәр ыччаты батталы, фашизмы утары, Эйә уонна сырдык кәскил иһин охсуһарга ыҥырар, көҥүл уонна әр санаалаах ырыаларын иһин; композитор М. Филипп ЖЕРАР уонна поэт Жан ДРЕТАЖ (Франция) Улуу Октябрьскай социалистическай революция 50 сыла туолуутугар аналлаах „Октябрь“ диэн ырыаны айбыттарын иһин, ону тэҥнэ Франция үлэһиттэрэ көҥүлү уонна Эйэ иһин охсуһуулларын, туһунан ырыалар цикллларын айбыттарын иһин.

ССТА фотохроникаата.

РЕДАКЦИЯ АДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөөн бөһүөлэгэ, Октябрьскай уулусса 16 №-рэ. Телефон—51

Редактор Г. М. СЕМЕНОВ.

Өлөөн оройуонунааҕы типография Тахсар ахсаана 427 Сакааһын №-рэ 93